

Agnieszka Rybak

Prawna analiza zasadności użycia lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie o ruchu okrężnym.

Problematyka stosowania prawa na tle teorii i praktyki

Streszczenie

Artykuł dotyczy kontrowersyjnego problemu zasadności używania lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie o ruchu okrężnym. Praktycy dowodzą tej zasadności, a teoretycy alarmują o braku podstawy prawnej dla takiego zachowania. Poprzez analizę przepisów ustawy – *Prawo o ruchu drogowym* oraz związanych z nią aktów wykonawczych, autorka wykazuje brak spójności w interpretacji tej części przepisów, z których niektórzy wywodzą istnienie obowiązku użycia lewego kierunkowskazu przez kierującego pojazdem dojeżdżającego do skrzyżowania o ruchu okrężnym. Pomimo przyjętych w doktrynie ugruntowanych kierunków definiowania zasad zachowania się kierujących na skrzyżowaniu o ruchu okrężnym – wywodzących się przede wszystkim z treści ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*, praktycy wskazują na inne ich znaczenie. Artykuł przedstawia analizę tej części przepisów prawa, których interpretacja budzi największe rozbieżności. Poprzez ukazanie dwóch różnych koncepcji stosowania obowiązujących przepisów prawa o ruchu drogowym autorka ukazuje potrzebę ich nowelizacji w zakresie dotyczącym skrzyżowań o ruchu okrężnym.

Słowa kluczowe

Rondo, ruch okrężny, zasady bezpieczeństwa, lewy kierunkowskaz, sąd administracyjny.

* * *

1. Wprowadzenie

Od wielu lat toczy się dyskusja na temat zasadności użycia lewego kierunkowskazu podczas wjeżdżania na skrzyżowanie o ruchu okrężnym.

W opracowaniach stanowiących podręczniki do nauki jazdy widnieją fragmenty dotyczące obowiązku włączenia lewego kierunkowskazu przez kierowcę zbliżającego się do skrzyżowania oznaczonego znakiem „ruch okrężny”¹.

Jak wynika z treści jednego z poddanych analizie podręczników², zasadność użycia lewego kierunkowskazu przy dojeżdżaniu do skrzyżowania typu rondo wynika m.in. z interpretacji art. 22 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*³. Zgodnie z przepisami ust. 2 przytoczonego artykułu 22 ustawy, przy wjeżdżaniu na skrzyżowanie typu rondo kierujący, podobnie jak przed innymi skrzyżowaniami, jest obowiązany zająć pas ruchu:

- przy prawej krawędzi jezdni – jeżeli zamierza skrócić w prawo,
 - przy środku jezdni lub na jezdni o ruchu jednokierunkowym przy lewej jej krawędzi – jeżeli zamierza skrócić w lewo,
- oraz odpowiednio manewr ten sygnalizować (art. 22 ust. 5).

Jak sugeruje Z. Drexler, należy przyjąć, „iż skracający w lewo powinien włączyć lewy kierunkowskaz przed wjazdem na rondo i przełączyć go na prawy przed zmianą pasa ruchu na jezdni ronda, bądź przed skróceniem w prawo w celu opuszczenia skrzyżowania”⁴.

Kolejny z dostępnych na rynku podręczników zawiera twierdzenie, że zbliżając się do ronda, kierujący pojazdem, zanim na nie wjedzie, zgodnie z ogólnymi zasadami obowiązującym na skrzyżowaniach, powinien sygnalizować zamierzony kierunek jazdy. Autor wskazuje, że gdy kierujący pojazdem ma zamiar skrócić w lewo lub zawrócić – włącza lewy kierunkowskaz, wjeżdża na środkowy lub skrajny lewy pas ruchu i będąc już na rondzie w chwili mijania wlotu poprzedzającego ten, w który zamierza wjechać by opuścić skrzyżowanie przełącza kierunkowskaz na prawy⁵.

Również niektóre z internetowych poradników do nauki jazdy informują o zasadności używania lewego kierunkowskazu przy zbliżaniu się do skrzyżowania typu rondo⁶, uznając je za zwykłe skrzyżowanie, na którym trzeba włączać lewy lub prawy kierunkowskaz. W treści publikacji takie stanowisko poparte jest stwierdzeniem, że włączenie prawego „migacza” jest dla innych kierujących informacją o tym, że kierowca skręca w pierwszą odnogę ronda. Jeśli chce przejechać prosto, nie włącza żadnego kierunkowskazu, a sygnalizuje dopiero zjazd z ronda. Natomiast przy skróceniu w lewo, tak jak przed każdym skrzyżowaniem, najpierw włącza się lewy „migacz”, a później, przed zjechaniem z ronda – prawy.

¹ Zob. H. Próchniewicz, *Podręcznik kierowcy kat. B*, Warszawa 2004, s. 55, oraz *Praktyczna Nauka Jazdy*, Warszawa 2000, s. 78.

² Z. Drexler, *Przepisy ruchu drogowego z ilustrowanym komentarzem*, Warszawa 2016, s. 109.

³ Tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 128.

⁴ Z. Drexler, *Przepisy...*, *op. cit.*

⁵ H. Próchniewicz, *Kierowca doskonały*, wydanie VII, Warszawa 2017, s. 80.

⁶ Zob. <http://www.ckprawko.pl/kierunkowskaz-w-lewo-przed-rondem/>

W wyniku mojego empirycznego badania, przeprowadzonego drogą obserwacji pojazdów uczestniczących w ruchu na rondzie im. Andrzeja Piotra Lussy w Białymstoku ustaliłam, że ze 100 obserwowanych pojazdów aż 76 kierowców wjeżdżających na rondo z lewego pasa ruchu włączyło lewy kierunkowskaz⁷.

Argumentacja zwolenników użycia lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie o ruchu okrężnym opiera się o zasadę zachowania szczególnej ostrożności oraz o wymogi bezpieczeństwa na drodze. Ich zdaniem te dwie zasady generują obowiązek włączenia lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie o ruchu okrężnym, celem informowania przez kierującego pojazdem pozostałych uczestników ruchu o zamiarze dokonania zmiany kierunku jazdy.

W sporze między doktryną a znaczną częścią praktyków brak jest porozumienia co do tego, czy kierowca wjeżdżający na skrzyżowanie o ruchu okrężnym, kierując się w lewo, zmienia jednocześnie kierunek jazdy, który to manewr – jak wynika z treści art. 22 ust. 5 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym* – jest obwarowany obowiązkiem odpowiedniej sygnalizacji.

W cytowanych wyżej tekstach, mających w istocie charakter indywidualnych interpretacji prawa o ruchu drogowym, wielokrotnie używa się określenia „zamiar skrętu w lewo”, z czego jasno wynika, że ich autorzy wywodzą obowiązek sygnalizowania lewym kierunkowskazem wjazdu na skrzyżowanie o ruchu okrężnym, przyjmując, iż kierowca, jadąc przez rondo, zmienia kierunek jazdy w lewo. Z takim podejściem nie sposób się zgodzić.

* * *

W grudniu 2016 r., stanowisko odmienne od wyżej prezentowanego zajął Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach, który uznał, że „W świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*, wjeżdżający na skrzyżowanie o ruchu okrężnym nie może sygnalizować zmiany kierunku ruchu lewym kierunkowskazem. Nie dotyczy to sytuacji, gdy wjazd na takie skrzyżowanie jest połączony ze zmianą pasa ruchu (np. w przypadku konieczności ominięcia przeszkody, czy też zmiany pasa na samym skrzyżowaniu, jeśli posiada ono co najmniej dwa pasy ruchu)”⁸.

Wyrok ten wywołał falę krytyki ze strony zwolenników zasadności sygnalizowania wjazdu na skrzyżowanie o ruchu okrężnym lewym kierunkowskazem. Należy zatem postawić pytanie: czy obowiązujące regulacje prawne, dotyczące zasad zachowania się kierowcy dojeżdżającego do skrzyżowania o ruchu okrężnym, są wystarczająco przejrzyste i czytelne dla wszystkich uczestników ruchu drogowego?

⁷ Badania własne autorki z dnia 13 marca 2017 r., przeprowadzone na podstawie obserwacji skrzyżowania typu rondo im. Andrzeja Piotra Lussy w Białymstoku, o godzinie 18.00.

⁸ Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 3 listopada 2016 r., sygn. II SA/Gl 888/16, CBOSA (Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych – *przyp. red.*).

2. Argumenty wykazujące brak zasadności używania lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie o ruchu okrężnym

Zasady poruszania się po skrzyżowaniu typu rondo, choć nie wprost, wynikają z ustawy – *Prawo o ruchu drogowym* oraz z rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w *sprawie znaków i sygnałów drogowych*⁹.

Aby kompleksowo wyjaśnić istotę problematyki użycia lewego kierunkowskazu przez kierowcę wjeżdżającego na skrzyżowanie o ruchu okrężnym, odnieść się należy to tych zagadnień, których interpretacja budzi największe wątpliwości. Są to problemy związane z teoretycznoprawną analizą zasad obowiązujących na skrzyżowaniach. Należą do nich:

- zachowanie szczególnej ostrożności,
- specyfika skrzyżowania o ruchu okrężnym oraz
- znaczenie pojęć „zmiana pasa ruchu” i „zmiana kierunku jazdy”.

Zgodnie z art. 2 pkt 22 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*, szczególna ostrożność polega na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie. „Szczególna ostrożność” jest kwalifikowaną postacią „ostrożności”, tzn. ostrożnością podwyższającą skuteczność reakcji, przede wszystkim w przypadku zmieniającej się nieoczekiwanej sytuacji na drodze¹⁰.

Zdaniem A. Marka „Nie ma najmniejszych wątpliwości, iż dyrektywa zachowania szczególnej ostrożności, wyrażona treścią cytowanego art. 25 ust. 1 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*, odnosi się do każdego rodzaju skrzyżowania i obowiązuje wszystkich kierujących – a więc zarówno zbliżających się do skrzyżowania drogą posiadającą pierwszeństwo, oznaczoną znakiem informacyjnym »droga z pierwszeństwem« (D-1), jak i wjeżdżających na nie z drogi podporządkowanej, oznaczonej znakiem ostrzegawczym „ustęp pierwszeństwa” (A-7)”¹¹.

Zgodnie zaś z art. 25 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*, kierujący pojazdem, zbliżając się do skrzyżowania, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pojazdowi nadjeżdżającemu z prawej strony, a jeżeli skręca w lewo – także jadącemu z kierunku przeciwnego na wprost lub skręcającemu w prawo. Jeśli zaś zmienia kierunek jazdy, jest obowiązany zawczasu i wyraźnie zamiar ten sygnalizować oraz zaprzestać sygnalizowania niezwłocznie po wykonaniu manewru (art. 22 ust. 5 ustawy)¹².

⁹ Dz. U. z 2002 r., Nr 170, poz. 1393 i z 2015 r., poz. 1313.

¹⁰ W. Kotowski, *Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego w świetle prawa*, www.pk.gov.pl

¹¹ A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2004, s. 427; por. wyrok SN z dnia 30 maja 1995 r., sygn. III KRN 20/95, OSNKW 1995, nr 11–12, poz. 84, z aprobującą glosą R. A. Stefańskiego, PiP 1996, nr 6, (w:) W. Kotowski, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, wydanie III, Warszawa 2009 r., s. 353.

¹² Tak wyrok WSA w Gliwicach, *op. cit.*

Jak stwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach: „W ramach tej »szczególnej ostrożności«, być może w niektórych przypadkach kierujący powinien sygnalizować wjazd na rondo lewym kierunkowskazem. Zauważyć jednak należy, że obowiązek taki nie wynika z przepisów prawa – jest on efektem interpretacji norm regulujących ruch drogowy przez doktrynę oraz podmioty prowadzące szkolenia przygotowujące do egzaminu na prawo jazdy”¹³.

Zatem, wywodzenie istnienia po stronie kierowcy zbliżającego się do skrzyżowania o ruchu okrężnym obowiązku sygnalizowania lewym kierunkowskazem zamiaru wjazdu na to skrzyżowanie z zasady szczególnej ostrożności jest zbyt daleko idące, a przede wszystkim nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach prawa.

Co do pojęcia „zmiana kierunku jazdy”, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach zajął następujące stanowisko: „Skrzyżowanie z ruchem okrężnym, podobnie jak każde skrzyżowanie, stanowi część drogi publicznej. Wjazd na skrzyżowanie typu rondo niczym nie różni się od wjazdu na część drogi prowadzącej po łuku, nawet, jeśli ten łuk będzie przechodził w pętlę. Nie następuje w takim przypadku zmiana kierunku jazdy”¹⁴.

Jak wywodzi R. A. Stefański, zmianą kierunku jazdy jest manewr „polegający na kontynuowaniu jazdy w innym niż dotychczasowy kierunku, niewynikający jedynie z przebiegu drogi, a zależny od woli kierującego. Jest to jazda polegająca na skręcaniu zarówno w prawo, jak i w lewo oraz na zawracaniu. Istotą manewru jest dalsza jazda w prawo lub w lewo w stosunku do tego kierunku, w jakim poruszał się pojazd do tej pory. (...) Nie jest zmianą kierunku jazdy skręcenie wynikające z ułożenia drogi, jak też wyprzedzanie (art. 24 ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*), a także wymijanie, omijanie i cofanie (art. 23), które stanowią samodzielne manewry”¹⁵.

Zatem nie sposób zgodzić się ze zwolennikami obowiązku użycia lewego kierunkowskazu przy wjeżdżaniu na skrzyżowanie typu rondo, gdyż – jak wynika z przytoczonej argumentacji – kierujący pojazdem poruszający się w rondzie – dopóki nie podejmie manewru opuszczenia ronda – nie zmienia kierunku jazdy, podobnie jak nie zmienia go, pokonując zakręt drogi, po której się porusza (podkr. red.).

Ustawa – *Prawo o ruchu drogowym* w artykule 22 nie określa definicji pojęcia „zmiana kierunku jazdy”; odnosi się jedynie do obowiązków ciążyących na kierującym przy wykonywaniu manewru zmiany kierunku jazdy czy zmiany pasa ruchu.

Niemniej jednak zwrócić należy uwagę na opis znaku drogowego C-12, określony w § 36 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie znaków i sygnałów drogowych*. Mianowicie znak

¹³ Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 14 listopada 2016 r., sygn. II SA/GI 709/16, CBOSA.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ R. A. Stefański, *Prawo o ruchu drogowym. Komentarz*, wydanie III, 2008, s. 262.

C-12 „ruch okrężny” oznacza, że na skrzyżowaniu ruch odbywa się dookoła wyspy lub placu, w kierunku wskazanym na znaku. Zatem, przy obowiązującym w Polsce ruchu prawostronnym, kierunkiem jazdy na skrzyżowaniu typu rondo oznaczonego znakiem C-12 jest kierunek przeciwny do ruchu wskazówek zegara. W tej sytuacji kierujący nie ma żadnej możliwości wyboru kierunku jazdy co – jak słusznie zauważa Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach – automatycznie sprawia, iż kierujący wjeżdżający na tak oznakowane skrzyżowanie porusza się po tej samej drodze publicznej i w momencie wjazdu na rondo nie zmienia kierunku jazdy¹⁶. Włączenie zatem kierunkowskazu lewego w takiej sytuacji staje się całkowicie bezpodstawne.

3. Kontrowersje wokół zasadności użycia lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie typu rondo

Zdania na temat interpretacji przepisów dotyczących zasad zachowania się kierowcy zbliżającego się do skrzyżowania o ruchu okrężnym są nadal bardzo podzielone. Kontrowersje te opierają się o interpretację tej części przepisów, z których wywieść można zasadność nakładania na kierujących obowiązku sygnalizowania lewym kierunkowskazem manewru wjazdu na skrzyżowanie z ruchem okrężnym.

Konflikt opiera się przede wszystkim o sposób interpretacji skrzyżowań typu rondo i związanym z tym określeniem kierunku jazdy uczestników ruchu drogowego na nie wjeżdżających. Spowodowane jest to brakiem bezpośredniego odniesienia się do tej kwestii w przepisach prawa. Faktem jest, iż nie istnieje legalna definicja pojęcia „kierunek jazdy”, co w efekcie nie sprzyja rozstrzygnięciu istniejącego sporu.

Praktycy, m.in. z uwagi na zachowanie szczególnej ostrożności na drodze, zalecają używanie kierunkowskazów zawsze tam, gdzie może to przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa, w tym przy wjeździe na skrzyżowanie z ruchem okrężnym, i przekazują tę wiedzę kursantom, również poprzez treść podręczników do nauki jazdy. Teoretycy alarmują, że używanie lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie typu rondo jest niezgodne z prawem o ruchu drogowym, a wręcz dezinformujące pozostałych uczestników ruchu drogowego. W efekcie zachowanie takie pozostaje manewrem „dowolnym”, co z perspektywy realizacji zasad bezpieczeństwa na drodze nie powinno być dopuszczalne. Dowolność interpretacji przepisów nie powinna stanowić podstawy do wyciągania konsekwencji natury prawnej.

W przestrzeni prawnej funkcjonują zatem dwie koncepcje dotyczące zasadności (lub jej braku) używania lewego kierunkowskazu przez kierowców dojeżdżających do skrzyżowania typu rondo. Należy zwrócić uwagę na pewną sprzeczność

¹⁶ Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 14 listopada 2016 r. o sygn. II SA/Gl 709/16, *op. cit.*

w publikacjach aprobujących zasadność użycia lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie typu rondo. Jeżeli jej zwolennicy zauważają obowiązek sygnalizowania opuszczenia skrzyżowania typu rondo prawym kierunkowskazem, to tym samym uznają dotychczasowy kierunek jazdy po rondzie jako lewy. Kierowca zmieniający kierunek jazdy w prawo (opuszczając skrzyżowanie) ma obowiązek sygnalizacji zamiaru takiego manewru (co do tej kwestii spór nie istnieje). Zatem bezzasadne wydaje się przyjęcie, iż wjeżdżając na rondo kierujący pojazdem wykonuje manewr zmiany kierunku jazdy w lewo – on jedynie kontynuuje dotychczasowy kierunek jazdy w sposób nakazany mu przez oznakowanie.

Za przyjęciem tezy o braku zasadności stosowania lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie typu rondo przemawiają dwa zasadnicze argumenty, wywodzące się bezpośrednio z interpretacji obowiązującego prawa.

Pierwszy z nich to *kierunek jazdy*. Bezspornie wjazd oraz jazda po skrzyżowaniu typu rondo nie jest zmianą kierunku jazdy. Zmianą kierunku jazdy jest skręt w lewo, skręt w prawo lub zawrócenie. Nie jest nią wykonywanie skręcania wówczas, gdy wiąże się to z kształtem drogi, tj. gdy droga skręca w sposób naturalny w lewo¹⁷.

Drugim argumentem jest specyfika stosowanych w ruchu drogowym znaków nakazu. Znaki nakazujące, w tym znak C-12, mają charakter dyrektywny. Oznacza to, że kierujący pojazdem (lub inny uczestnik ruchu) jest obowiązany postępować zgodnie ze wskazaniami znaków. Znak C-12 wskazuje kierującemu, że ma do czynienia ze skrzyżowaniem, na którym ruch odbywa się dookoła wysepki w kierunku wskazanym przez znak. Kierujący jest zatem zobowiązany do stosowania kierunku jazdy określonego tym znakiem.

Uzupełnieniem prezentowanej problematyki wydaje się być stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, który w jednym ze swoich wyroków poddał krytyce zasadność unieważnienia egzaminu na prawo jazdy na podstawie normy zawartej w art. 72 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *o kierujących pojazdami*¹⁸, a więc przeprowadzenie egzaminu w sposób niezgodny z przepisami ustawy, z takim skutkiem, że ta »niezgodność z przepisami« miała wpływ na jego wynik¹⁹. W ocenie sądu, o nieprawidłowym wykonaniu zadania egzaminacyjnego, w rozumieniu § 28 ust. 2 lit. a rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. *w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach*¹⁹ można mówić jedynie wtedy, kiedy za-

¹⁷ W. Kotowski, *Prawo o ruchu drogowym. Komentarz*, wydanie III, 2011, s. 416.

¹⁸ Dz. U. z 2011 r., Nr 30, poz. 151.

¹⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 995 ze zm., obecnie: rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 lutego 2016 r. *w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach* (Dz. U. z 2016 r., poz. 232 ze zm.).

również zadanie sformułowane przez egzaminatora, jak i jego ocena co do prawidłowości wykonania zadania przez osobę egzaminowaną, są zgodne z prawem, w szczególności z przepisami prawa o ruchu drogowym. Inaczej mówiąc, egzaminator nie ma w tym względzie uprawnień dyskrecjonalnych. Nawet jeśli uzna, że wykonanie określonego zadania jest nieprawidłowe z punktu widzenia zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego, ale nie jest sprzeczne z wzorcem ustanowionym przepisami prawa, to taki fakt nie może stanowić podstawy do negatywnej oceny egzaminu²⁰.

Z tej części uzasadnienia przytoczonego orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wyraźnie wynika, że brak ustawowych uregulowań dotyczących obowiązków zachowania się na skrzyżowaniach typu rondo pozostawia szeroki zakres dowolności w interpretacji przepisów, co z punktu widzenia rzetelnej i przejrzystej legislacji nie powinno mieć miejsca.

4. Wnioski

1. Analiza obowiązujących przepisów dotyczących używania kierunkowskazów i na jej tle argumentacji użytej w uzasadnieniach obu przedstawionych interpretacji tych przepisów prowadzi do niepokojącej refleksji: dlaczego tak wiele jednostek bezpośrednio stosujących przepisy ustawy – *Prawo o ruchu drogowym* dokonuje tak odmiennej ich interpretacji? Jeżeli są one nieczytelne dla organów stosujących prawo (m.in. takich, jak Komendant Główny Policji, Wydziały Ruchu Drogowego Policji, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego, instruktorzy nauki jazdy) to tym bardziej mają prawo mieć wątpliwości „zwykli” kierowcy. Należy zatem wnioskować, iż regulacje te w obecnej formie nie powinny funkcjonować w obrocie prawnym.
2. W tej sytuacji konieczna wydaje się być nowelizacja przepisów ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*. Najbardziej pożądaną zmianą wydaje się tu być wyraźne, ustawowe określenie zakazu używania lewego kierunkowskazu przy wjeździe na skrzyżowanie typu rondo – jako generalnej zasady ruchu (*podkr. autorki*). Użycie tego kierunkowskazu powinno obowiązywać, tylko wtedy, gdy wjazd na takie skrzyżowanie jest połączony ze zmianą pasa ruchu (np. w przypadku konieczności ominięcia przeszkody), a także, oczywiście, przy zmianie pasa ruchu na lewy na samym skrzyżowaniu. Jest to rozwiązanie, które z pewnością przyczyniłoby się do ułatwienia stosowania obowiązujących w tym zakresie przepisów, nie tylko organom nadzorującym poprawność stosowania ruchu drogowego, ale przede wszystkim kierowcom.
3. Jako postulat wymagający szybkiego wprowadzenia należy wskazać rozpoznańczenie wśród organów kontroli ruchu drogowego oraz egzaminatorów kierowców, że nie ma generalnego obowiązku użycia lewego kierunkowskazu

²⁰ Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 14 listopada 2016 r., sygn. II SA/Gl 709/16, *op. cit.*

przy wjeździe na skrzyżowanie i nie może to stanowić podstawy do karania kierowców.

Bibliografia

1. Dexler, Z. (2016). *Przepisy ruchu drogowego z ilustrowanym komentarzem*, Warszawa.
2. Kotowski, W. (2009). *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, wydanie III, Warszawa.
3. Kotowski, W. (2011). *Prawo o ruchu drogowym. Komentarz*, wydanie III, Warszawa.
4. Kotowski, W. (2016). *Zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego w świetle prawa*, www.pk.gov.pl.
5. Marek, A. (2004). *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa.
6. *Praktyczna Nauka Jazdy*, Warszawa 2000.
7. Próchniewicz, H. (2017). *Kierowca doskonały B*, wydanie VII, Warszawa.
8. Próchniewicz, H. (2014). *Podręcznik kierowcy B*, Warszawa.
9. Stefański, R., A. (2008). *Prawo o ruchu drogowym. Komentarz*, wydanie III, Warszawa.
10. Stefański, R., A. (1993). *Prawo o ruchu drogowym z orzecznictwem Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego*, Warszawa.

* * *

Legal analysis of the principles of using the left direction indicator when entering a roundabout intersection. Problems of application of law against theory and practice

Abstract

The issue of using the left turn indicator at a roundabout junction has been controversial for many years. Practitioners argue its viability while theorists warn of the lack of legal basis for using this type of behaviour at the roundabout junction. The purpose of the article is to present the theoretical legal basis for the behaviour of vehicle drivers approaching a roundabout intersection in confrontation with the practice of their use. The analysis of the provisions of the Road Traffic Act and related legal acts indicates a lack of consistency in the interpretation of the statutory provisions. Despite the well-established doctrines of the definition of the content of the Road Traffic Act, practitioners lobby for a different interpretation. This article presents the thesis approvingly related to the lack of proper use of the left turn indicator at the intersection with circular motion, supported by court-administrative jurisdiction.

Key words

Roundabout intersection, roundabout traffic, safety rules, left turn indicator, administrative court, offence.

